

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ג' תשרי תשע"ט | דף היומי בבלי: מנחות לג.
דף היומי בהלכה: מסעיף ח' עד תחילת סימן שכ"ד.
מוסר: זכור למרים מתחילת פרק י"א עד "והנה אסביר".
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק יט 'ונחזור לענין השבת' עד 'הענף הג' הוא הקנאה'.

הדף היומי בהלכה

איסור שהתערב בהיתר - האם מותר להוסיף היתר לתערובת כדי לבטלו?

עובר להיתר, והוא בטל ברוב - מותר להוסיף היתר לתערובת עד שתהיה כמונתו פי שישים מהאיסור, כך שניתן יהיה לבשל את התערובת והאיסור לא יתן טעם בהיתר, וכפי הכלל שטעם 'בטל בשישים'.
[משנ"ב שכג, לו; וראה שו"ע יו"ד צט, ו]

הלכה היא בידינו - "אין מבטלים איסור לכתחילה", כלומר, אסור לערב איסור בהיתר, כדי לבטל את האיסור. ואף כשהאיסור כבר התערב מאליה בהיתר, אסור להוסיף היתר לתערובת כדי לבטלו. ולדעת הרמ"א, אף באיסור דרבנן אסור להוסיף היתר לתערובת.
אולם, איסור שהתערב ברוב היתר, ושניהם יבשים, באופן שאין טעם האיסור

הדף היומי בהלכה

האם מותר להשתמש בשבת ב'צמר פלדה'?

וחוטי ברזל העשויים כספוג - 'ננס' - יש שכתב שנהגו שלא להשתמש בו בשבת, אם משום 'עובדין דחול', ואם משום חשש לאיסור סחיטה מדרבנן. וספוג העשוי מחומר סינטטי, והחללים שבו ניכרים לעין - יש אומרים שאין בו חשש לאיסור סחיטה.
[שו"ע שכג, ט, משנ"ב לה, ושעה"צ מ; וראה שם, מא; ביאורים ומוספים דרשו, 41]

כפי שלמדנו, מותר לשטוף כלים בשבת לצורך שימוש בשבת. אולם, יש אומרים שאסור להשתמש בחומר מיוחד שנועד להברקת הכלים. וכן 'צמר פלדה' - יש אומרים שאסור להשתמש בו, אם משום שהוא מבריק את הכלים, ואם משום איסור מלאכת 'ממחק'; ויש אומרים שמותר להשתמש בו, אך אין לשפשף את הכלים בחוזקה.

הדף היומי בהלכה

באיזה מקרה אסור לנקות סכין בשבת?

צונן כגון לחם, אשר הדין הוא שצריך להדיח תחילה את הסכין - אסור להדיחה בשבת, משום שנדרש שפשוף חזק של הסכין, ולא שטיפה בעלמא, ומעשה זה הוא כעין תיקון כלי, כיון שבמידה מסוימת הוא 'מתקן' את הסכין ומוציאה מאיסור להיתר.

אסור להשחזק סכין בשבת באמצעות משחזת אבן, משום איסור 'תיקון כלי', (שאיסורו נגזר מאיסור מלאכת 'מכה בפטיש'); ובמשחזת של עץ, אין איסור של תיקון כלי, משום שאין דרך השחזה בכך, אבל אסור לעשות כן, משום שהשחזה דומה למלאכת 'ממחק'.
וסכין ש'נטרפה' על ידי תערובת בשר וחלב, ורוצה לחתוך באמצעותה מאכל

[משנ"ב שכג, לו ומ; ביאורים ומוספים דרשו, 44]

דווקא בדורות הסמוכים לביאת המשיח הקב"ה בחסדיו מערה רוח טהרה ממרום ומקל את האפשרות לשוב אליו, כדי שנשמות רבות יזכו לתקן את עצמן לפני שכבר לא תהיה אפשרות לכך

למה קשה היום לחתן ילדים? מדוע התארכה תוחלת החיים? ומה הן הסיבות לדיכוי בעלי התשובה | התבטאויות מופלאות של מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל על ההזדמנות המיוחדת של דורנו | "דרשו ה' בהמצאו"

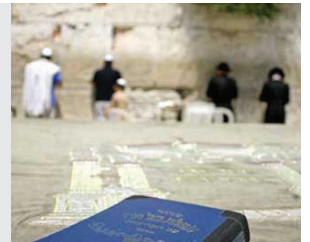
רשעים שהקב"ה לא תמיד מענישם בעוה"ז, ולכשחזרו בתשובה כבר אינם בדרגה זו והקב"ה מענישם על חטאיהם כדי שיתקנו את חטאיהם. "ומטעם זה גם בני האדם שבדורות האחרונים מאריכים ימים יותר מבדורות קודמים, וגם זה הוא כדי ליתן לבני האדם יותר שהות לחזור בתשובה בימי חייהם ולהשלים את נפשם לקראת התיקון הגדול בביאת הגואל". עוד הוסיף רבנו: "וסיבה נוספת לריבוי בעלי התשובה בדורינו היא מכח תורתו של רבינו החזו"א, שמכיון שלמד תורה לשמה במדריגה גבוהה מאד עד כלות כוחותיו, זכה שמכח תורתו נעשתה מהפכה גדולה בכל הדור והשפעתו משפעת עד לימינו אנו. ומכוח זה נתרבו בעלי התשובה בדורינו. אפ"ש שיתכן שלא עסק בעצמו בדבר זה. וכל זאת מפני שתורתו השפיעה אף על הרחוקים. וידועים דברי החזו"א במכתבו (קו"א ח"ג ס"ב). על עוצם כח הלומד תורה לאמיתתה וז"ל: 'ואם היו בני תורה עמלים בתורה לאמיתתה היו מצילים ילדים הרבה ואנשים רבים מהרהורי עבירה וכפירה וכיו"ב בשפע קדשם, בהשתפך רוח טהרה בעולם. ובסביבות בעל תורה אמיתי הדבר ניכר לעינינו השפעה מרובה על אנשים הרבה וכו', וכמו"כ יש רשמים על הרחוקים שאין עין הרואה מרגשת בהם לדקותם, עכ"ל. וע"כ גם ריבוי התורה ולומדיה בישיבות ובכוללים משפיע על כך שבעת האחרונה מתרבים בעלי תשובה יותר ויותר".

(כאיל תערוג)

פעם שח מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: "לקראת הגאולה יהיו הרבה בעלי תשובה, ויהיה הרבה קושי גם לצדיקים. נראה שמה שיש היום הרבה בעלי תשובה, זה משום שלאחר ביאת המשיח כבר לא יוכלו לחזור בתשובה, אז הקב"ה מחזירם בתשובה". והוסיף ואמר: "ולכן גם נראה שכ"כ קשה היום בחיים, שיש הרבה 'צער' להורים לחתן את הילדים, משום מצריכים להתנקות לפני ביאת המשיח. בהזדמנות אחרת הרחיב רבנו בזה, ואמר: "הטעם שדווקא בדורות האחרונים ניתנה האפשרות לתקן את חטאים מאלפי שנים הוא, משום שדורות אלו הם הסמוכים לגאולה, והקב"ה בטובו מזמן את האפשרות לאותם חוטאים להספיק ולתקן את חטאם לפני יום הדין הגדול, שהוא סוף כל החשבונות. וזאת הסיבה שב"ה נתרבו בדורינו רבבות בעלי תשובה, והיא משום שהקב"ה בחסדיו מערה רוח טהרה ממרום ומקל לחוטאים את האפשרות לשוב אליו, דווקא בדורות סמוכים לביאת המשיח, כדי שיזכו נשמות רבות לתקן את עצמם לפני בוא יום ה' הגדול והנורא, ויזכו לתקן את אשר פגמו לפני שכבר לא תהיה יותר האפשרות לזה. "מסיבה זאת יש לבעלי התשובה נסיונות קשים כמו עזיבת משרות מכובדות וכדו', אשר הם כולם בחשבון מאתו יתב', כדי להועיל לנשמתם. ופעמים אף רואים אצל בעלי תשובה שעד שחזרו בתשובה לא היו להם צרות, ואחר שחזרו תשובה התחילו לסבול צרות. וטעם הדבר, שעד שחזרו בתשובה היו בדרגת

ענינא דיומא - עשרת ימי תשובה

האם בווידוי חייבים דמעויות? והאם ניתן להתוודות תוך כדי הליכה

הכל על מצוות התשובה בפועל

כדברי דוד המלך ע"ה: "אשר בדרך חטאים לא עמד" (תהלים א), וכנאמר בתפילה: "דרך תשובה הורית". כשם שבחולי הגוף ר"ל יש לחשוף ולמצוא את הגורמים והסיבות לחולי ורק אז אפשרי בס"ד להירפא, כן הוא בחולי הנפש. וצריך לקיים 'באנו באש ובמים' - אש התלהבות, בכי והתעוררות מלב חם ורותח, ויחד עם זאת, לבוא במי דעת, בהתבוננות וחשבון נפש נוקב ויורד עד לתהומה של נפש (הרה"צ ר' שלמה וולבה זצ"ל), ולקיים "תשובת טהרה" - כטובל במקווה שטהרתו כשעולה אדם אחר, ושב ורפא לו, יצא אדם אחר... כתינוק שנולד... בבחינת "לב טהור ברא לי אלוקים ורוח נכון חדש בקרבי".

ג. כללי עשיית הווידוי:

לפני אמירת הווידוי יש לכוון לקיים מצות עשה מן התורה "והתוודו את חטאתם אשר עשו", ואומרים הווידוי בכוונת הלב ובמתנות (מנחת חינוך ססד, יסוד ושורש העבודה שער יא פ"ו, מטא אפרים). צריך להתוודות מעומד, שנאמר "ויעמדו ויתוודו על חטאותיהם" (נחמיה ח). ולא ישען על דבר שאם יינטל ייפול (שו"ע תר"ז, ג ומשנ"ב), אא"כ בזקן או חלוש (ברכי יוסף קלא). ובכל אופן כשאומרים "אבל אנחנו ואבותינו חטאנו", שזהו עיקרו של הווידוי, עפ"י הנאמר: "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה" - אז חובה לעמוד.

אין צריך לפרט החטא, ואם מתוודה בלחש נכון לפרט (שו"ע תר"ז, ב) שנאמר: "אשרי נשוי פשע כסוי חטאה" (תהלים ט"ז), ואמר רבי יוחנן כי המתוודה על חטאיו האישיים בקול, נדמה שאינו מתבייש, והמתבייש מוחלים לו מיד, שנאמר "מודה ועוזב ירוחם". והיודע חטא פרטי שלו שאינו מופיע בנוסח הווידוי יפרטו בלחש.

אין חובה להכות על הלב, אלא שכך נהגו, להזכיר לעצמו שהלב חומד וכלי המעשה גומרים. ובוודאי לא יכה על לב חברו (הגר"א דסלר זצ"ל).

הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

כשם שהמפריש חלה והמניח תפילין, העושה קידוש, קובע מזווה והרוצה לברך ברכה, ודאי צריך ללמוד ולדעת איך וכיצד יש לעשות את הדבר, הוא הדין בוודאי למצות התשובה. יש לברר מהו וידוי, וכיצד נעשה? האם בישיבה או בהליכה? האם אפשרי בכתובה? האם חייבים דמעויות? וכמה? והאם חייבים להכות על הלב? ומה דין איטר יד?

מלמדנו הרמב"ם בהלכות תשובה פרק ב הלכה ב: "מה היא התשובה? שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בלבו שלא יעשה עוד, שנאמר: 'יעזוב רשע דרכו' (ישעי' נה, ז) וכן יתנחם על שעבר, עד שיעיד עליו יודע התעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, וצריך להתוודות בשפתיו ולומר עניינות אלו שגמר בלבו".

א. מהו סדר הדברים? האם חייבים דווקא חרטה ועזיבת החטא תחילה? ורק אח"כ וידוי וקבלה לעתיד?

כתב רבנו יונה בעיקר השני:

המתייצב על דרך לא טובה תמיד... ושונה באיזוולתו ושב וחוטא פעמים רבות (כנעשה לו כהיתר) - "ראשית תשובת האיש הזה לעזוב דרכו ומחשבתו הרעה ולהסכים לקבל עליו לבל יוסיף לחטוא, ואז יוכל לעבור אל החרטה והקבלה לעתיד ואל הווידוי כנאמר "יעזוב רשע וגו" שלא יהא כטובל ורשך בידו... מי אשר חטא על דרך מקרה, כי נתחזקה עליו תאוותו וגבר יצרו ונפל לפי שעה, ראשית תשובתו החרטה, ולשים יגון בליבו על חטאתו... כנאמר "ומודה (מכיר בחטא) ועוזב, ירוחם" (משלי כה, ג), הזכיר תחילה "ומודה" עם החרטה והווידוי, ואח"כ "יעזוב".

ב. עזיבת החטא והחרטה: לימדנו הנביא ישעיהו בפרק נה, ז: "יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וישוב אל ד' וירחמהו". יש לעזוב המסלול ודרך החטא,

אחד המתפללים הניח על אתר הצעה לפני מתפללי בית הכנסת: אפשר לקבוע כל שבת אחרי התפילה שיעור קצר בהלכות שבת. נמנו וגמרו, ומשבת של עשרת ימי תשובה - שיעור חדש יצא לדרך

האברך שהשקיע דפיקה אחת על הבימה וכמה מילים טובות, וקצר תשואה עצומה

בהלכות שבת. נמנו וגמרו. משבת של עשרת ימי תשובה, שיעור חדש יצא לדרך. שבוע ועוד שבוע, שיעור קצר של עשר דקות, שיעור קבוע. מתפללי בית הכנסת השכן ברחוב המקביל, שמעו על השיעור והרהרו לעצמם: שם בבית הכנסת שבו מתפללים פשוטי עם מתקיים כל שבת שיעור קבוע, ואצלנו כאן, בבית הכנסת של חשופים כמותנו, אין כלום? נפלה החלטה פה אחד: שיעור בהלכות שבת. והיה גם בית כנסת שלישי שהלך בעקבותיהם. כשסיפר הגה"צ רבי שלום שבדרון סיפור זה בדרשתו בביהכ"נ 'זכרון משה', סיים בניגון קצר: "והאברך הזה חלף הלך לו. הוא לא ידע כלום אודות קרן זכויות התופחות, זיכוי הרבים אדיר, והכל בזכות דפיקה אחת וכמה מילים טובות. כוחן של מספר מילים לפני ראש השנה! מיהו אותו אברך שרבי שלום הסתיר את זהותו? מיהו אותו יונגערמאן שחפש זכויות והשיגן, אך שמו לא הוזכר בדרשה? אותו אברך היה הגאון הצדיק רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון בעצמו!..."

(יתד נאמן בשלח תשע"ה)

הייתה זו השבת האחרונה של השנה. האברך התהלך מכונס בהרהוריו. חייבים, חייבים לנסות להטות את מאזני המשפט לצד של הזכויות. הוא נכנס לבית הכנסת השכונתי, התפילה עמדה לפני סיומה. חלק מהמתפללים כבר החלו לקפל את טליתותיהם ולהכניסם לטלית-זעקל. כמה מהם לא הקפידו על הלכה מפורשת האוסרת לקפל את הטלית בקפידה עם קפליה המדויקים. ואז גמלה בליבו של האברך החלטה. הוא המתין לסיומה של התפילה. המתפללים שהחליפו ביניהם ברכת 'גוט שבת' הופתעו לשמוע דפיקה על התיבה. הדפיקה השליטה דממה בחלל בית הכנסת. "טייערע אידן, יהודים יקרים! אנו עומדים ימים ספורים לפני ראש השנה, לכן כדאי להזכיר הלכה מפורשת מהלכות שבת - אסור לקפל את הטלית בקפידה עם כפליה, ואין מזרזין אלא למזרזין. גוט שבת!".

רוב מתפללי המניין שהיו פשוטי עם הביטו זה על זה בתדהמה. לא ידענו על דין כזה! שנים ארוכות אנו עוברים איסור כל שבת, ה' ירחם! אחד המתפללים, יהודי ירא שמים שגם הוא נכשל בדבר, הניח על אתר הצעה לפני מתפללי בית הכנסת: אפשר לקבוע כל שבת אחרי התפילה שיעור קצר

לא, לא היה שם צעיף כתום... ההפתעה שציפתה לנוער הצעיר בתחנת הרכבת לאחר שלוש שנים של היעדרות מביתו

אין לנו אבא אלא אתה...

באו וטרחו הוודיע לאבי עד כמה בנו הוא גנב. ביישו אותו, גרמו לו צער נורא. לא ידעתי שהמעשה שעשיתי יגרום צער כה רב לאבי. בכל מקום אשר פנה הזכירו לו את דבר הגניבה. במשפט שנערך מיד לאחר מכן גזרו עלי 3 שנות מאסר. אבי לא ידע את נפשו מרוב כאב ובושה. עכשיו, לאחר שהשתחררתי מבית הסוהר, רצייתי כל כך לחזור הביתה, לראות את אבא, להתחרט, לבקש סליחה, אבל... לא ידעתי אם יסכים לקבלני לאחר עגמת הנפש העצומה שגרמתי לו. החלטתי לכתוב לו מכתב.

כתבתי לו שאני, בנו, רוצה מאוד לחזור לראותו, ואני מצטער על הכל, אך אינני יודע אם חפץ הוא שאשוב הביתה. "לכן אבא", כך כתבתי, "יש לי בקשה יחידה: אם רוצה אתה שאשוב לביתך, אני מבקש שתתלה בתחנה צעיף כתום, כך אדע שקיבלת אותי ואני יכול לרדת בתחנה. כך אדע שאני יכול לחזור... אבל...." הריים אלי הבחור עיניים דומעות, "אם לא יהיה בתחנה צעיף כתום, אדע שאבא לא אבה לקבלני ועלי להמשיך הלאה ברכבת, לנסוע ליעד בלתי ידוע, ולא לחזור עוד לעולם...."

אתה מבין? אמר לי "אני מסתכל בכל תחנה, בכל מקום, לראות אם יש צעיף כתום תלוי, אני מתבונן ומחפש, אולי אבא תלה את הצעיף בתחנה אחרת כדי לא להתבייש בי בעיירה שלו, ואולי אני צריך לרדת מוקדם יותר."

"והיכן באמת התחנה הקרובה לביתך?" שאלתי אותו.

"בעוד מספר תחנות", ענה הבחור, "ואם לא יהיה שם צעיף כתום, אמשיך הלאה בדרכי...." פלט בקול צרוד.

עכשיו, לא רק הוא הביט בחלון. שנינו נצמדנו לשמשת הזכוכית, מביטים בכל תחנה, מחפשים סימן לצעיף, לצעיף הכתום.

"בעוד שתי תחנות - זו התחנה שלי בית שלי", הוא לחש לי. ושנינו הבטנו בעיניים מצועפות דרך החלון. הרכבת עצרה בתחנה נוספת, נותרה עוד תחנה אחת. התחנה האחרונה! אחזנו בחלון כמבקשים לצאת דרכו, עתה, היינו שנינו מתוחים, מצפים, מחכים, מי יודע??....

הרכבת עצרה בתחנה לה חיכינו כל הדרך.

הצעיר מביט לתוך מראה התחנה הנשקפת, כולו מבולבל.... לא, לא היה שם צעיף כתום....

הא מסתכל שוב ומשפשיף את עיניו בתדהמה.... לא היה שם צעיף כתום... היו שם עשרות צעיפים כתומים! כל התחנה הייתה מלאה בצעיפים מתנופפים ברוח. קוראים לבן לשוב הביתה.

ואבא, אבא עמד שם מחכה, מצפה לבנו אהובו, ועל צווארו - צעיף כתום אבינו מלכנו אין לנו אבא אלא אתה!!!

הרב בנימין בירנצוויג

שוכה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעונך (הפטרה - יד, ב-ג)

"דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב" - אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים. הקב"ה ממציא עצמו אלינו כדי שנחזור בתשובה, הוא מציע את קרבתו אלינו כדי להגן עלינו במשפט, היש סגור גדול מהשופט העליון המציע את שירותי הסגוריה לעומדים במשפט?!

אבל יש לכך תנאי: "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'!" הראו רצון לשינוי, והוא יגן עליכם בדין. הקב"ה, אב הרחמים, קרוב אלינו בימים אלו, ורק אחרי שנראה לו שרצוננו להתקרב אליו מתוך ידיעה שיש דין ויש דיין, יש משפט שבו כל אדם נשפט על מעשיו, ועליו לתקן את מעשיו, וכאשר האדם יודע זאת, הרי רעד ופחד עובר בבושרו, מי יאמר 'זיכיתי מעשי?' או אז הקב"ה כבר מזמין עצמו אליו לקבלו בתשובה שלמה.

***

הסיפור המרגש הבא, המסופר מפי עד ראה שהיה נוכח במקום, מלמד רבות עד כמה גדולה אהבתו של הקב"ה אלינו. על אף שחוטאים אנו לפניו, וברגע בו מראים אנו סימני חרטה ורצון אמיתי לחזור, זוהי כבר סיבה לפרץ של קירבה ואהבה מצד הקב"ה לקבלנו.

וכך מספר אותו יהודי:

נכנסתי לרכבת והתיישבתי על אחד המושבים. שקשוק גלגלים, צפירה, והרכבת החלה לנסוע. לאחר זמן מה צד את תשומת ליבי הבחור שישב לצידו. לא, לא היה לו מראה מוזר או שונה, אך משהו בהתנהגות שלו גרם לי להתבונן בו: בכל פעם בה הרכבת עצרה, הוא התבונן החוצה בצפייה, כאילו נצמד לחלון. הוא לא היה רגוע ולא שקע בשינה או בקריאת ספר כשאר הנוסעים, הוא היה דרוך, כל תזווה גרמה לו להביט שוב ושוב בחלון, כאילו חיכה למשהו -

הסתכלתי בו ומבט של תמיהה על פני. כנראה שהבחין במבטי הבוחנים ופנה אלי: "אתה בטח לא מבין מדוע אני מתבונן בחלון", שאל קבע. הנהנתי בראשי. הרגשתי קצת לא נוח מכך שנתפסתי במבטי, אך ציפיתי לתשובתו.

"ובכן, אספר לך מה עבר עלי עד עתה, ואולי כך תבין" אמר, ועיניו הפכו למהרהרות משהו.

"הנסיעה הזו, היא נסיעתי הראשונה לאחר 3 שנים בהם לא נסעתי ואף לא יצאתי לרחובה של עיר. הייתי אסיר שלוש שנים בבית הסוהר. מדוע, אתה שואל? ובכן, אני מגיע ממשפחה ענייה ובאחד הימים, בהם הייתי זקוק לסכום של כסף בדחיפות, הלכתי ונגנבתי סכום כסף קטן על מנת שאוכל להשתמש בו. אני יודע שעשיתי מעשה שלא ראוי לעשות, ואני מצטער על כך, אולם כאב לי ביותר כאבו של אבי. השמועה התפשטה חיש מהר על דבר הגניבה, אנשים

האיחול של הגרמ"מ שולזינגר: "שתהיה לך שנה טובה עם כל הפני יהושע והצל"ח", והקביעה של ה'חפץ חיים': "מאות אלפי סינים לא טובעים סתם!"

סקירה קצרה ותמציתית מפני עורך עלון 'לקראת שבת' הרב משה הרמן על התכנים המיוחדים שיופיעו בעלון השבוע אי"ה

ימיו? כמה שילם היהודי מארה"ב לעיריה כדי שתפנה את השלג מהרחובות לפני השקיעה? ואילו קבלות מומלץ לקבל בימים אלו - על כל זאת נקרא בשיחה המאלפת המובאת בגיליון.

ביום א' דראש השנה חל יום השנה לפטירתו של רבי שבתאי פונקל זצ"ל, מי שזכה "לכתוב את דברי התורה הזאת" - כלשון הפסוק בפרשתנו. שיחה מרתקת עם מזכירו האישי במשך 25 שנים, הרב צבי ביכלר, תגלה לכם פרטים רבים שלא ידעתם על האיש המופלא שהעשיר כה רבות את עולם התורה, הן בחומר והן ברוח. מפעלי הטקסטיל המשגשים שנמכרו עבור הפרויקט, הוויכוחים הסוערים בכלל הבני ברקי שהוקם לצורך עבודת העריכה, הדפוס המיוחד שגדולי ישראל נהגו להדפיס שם את ספריהם, ועיסקת החליפין שערך ר' שבתאי כדי לזכות בכרך של הרמב"ם עם הדמעות של הסטייפלער.

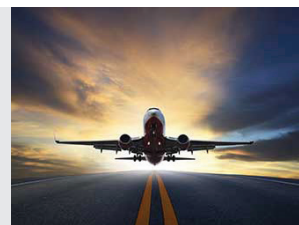
עוד נקרא בגיליון: מדוע ביקש גאב"ד מלבורן זצ"ל שיערכו עבורו עצרת תפילה בקהילה? ה'עקיצה' בסך רבע מיליון שקלים באחד הסניפים של רשת חרדית - שנחשפה על חם במצלמות האבטחה, ההספד על הנפטר שידע היכן למצוא את 'כל נדרי' במחזור, הקביעה הנחרצת של ה'חפץ חיים': מאות אלפי סינים לא טובעים סתם! - ועוד ועוד תכנים מרתקים ומאלפים, המעוררים את הלב ואת הנשמה לחוש את שגב הימים וסגולתם.

ראש השנה מאחורינו, שבת טובה לפנינו, ואנו בעיצומם של עשרת ימי תשובה, הימים המקודשים עליהם נאמר 'דרשו' ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב'. האם אנו חשים דיינו את גורליות הימים, או שמא אדישים קצת? אולי חלילה יש לנו "פס אדום על המצח", ובמקום למחקו בים של דמעות ותשובה, אנו חיים לנו ב'גן עדן של שוטים'? - כאותה פרה טיפשה מהמשל הנוקב של הגרמ"מ שולזינגר זצ"ל, המובא בהרחבה בגיליונו השבוע, ובו נוכל לקרוא גם על האיחול המעניין שהיה שגור בפיו בימים אלו - "שתהיה לך שנה טובה עם כל הפני יהושע ועם כל הצל"ח", על 'כרטיס הכניסה' שלו לגן עדן, ועל תיאוריו מאמירת הסליחות אצל 'הבית ישראל' מגור זצ"ל.

במאמר מרתק נוסף מובאת שיחתו של הגר"י קולדצקי שליט"א את חתנו של מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, הנותן מספר דוגמאות פשוטות למשימה הניצבת בפנינו בימים אלו - המלכת הקב"ה על עצמנו; משימה כבירה אמנם - אך יכולה להתבטא גם במעשים יומיומיים ופשוטים השווים לכל נפש. מדוע לא רצה הסטייפלער לשאול ממנו עט אפילו למספר רגעים? מדוע החזיק הסבא מנובהרדוק מברשת בכיסו במשך 25 שנה? מה היה כתוב בשלט הגדול שהיתה הרבנית ברמן ע"ה תולה על הדלת בכל פעם שנאלצה ללוות דבר כלשהו משכניה? מה היה המעשה שבגללו לא היה רבי אריה לוי מסוגל לדבר לשון הרע כל

השו"ת היומי

מי שטס לארה"ב בבוקר יום הצום - האם עליו להמתין עד סוף הצום לפי שעון ארה"ב?

משולחנו של הרב"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

היום כפי מקומו כעת. ולכן יש להמנע מלטוס ביום הצום מחמת קושי הצום. וברור שאם נחלש עד שיש לו חולי יהיה דינו כדין חולה בצום שמתירים לו כדי צרכו, ויעוין שבת הלוי (ח"ז ס' ע"ו וח"ח ס' רס"א) שדן להקל כדין חולי, עיין בדבריו היטב שהתיר רק כדי צרכו.

שאלה: אדם שהוצרך לטוס מארץ ישראל לאמריקה בבוקר הצום, באופן שכשיגיע לאמריקה - ששם השעון בהפרש שבע שעות משעון ארץ ישראל - עדיין יהיה שם אמצע הצום, בעוד לפי שעון ארץ ישראל הצום כבר הסתיים. האם יש לו היתר לאכול לפני השקיעה באמריקה?
תשובה: הורה מו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א, שהוא מחויב להתענות עד סוף

כעבור ימים אחדים קיבלתי טלפון בהול בשעת לילה מאוחרת: "האם מצאת כתבי יד במקום פלוני?" נשמע קולו של יהודי מודאג מהעבר השני של הקו

שמירה על כבוד הספרים הצילה כתב יד נדיר מאבדון

ענית: כן, מצאתי ד"ת פזורים והנחתים בגניזה שבבית. "רצוני לומר לך", אמר הלה, "כי זהו כת"י נדיר של אחד מגדולי הדורות שהנחתיו בתיבת המכתבים של העורך אותם לדפוס, וכנראה ילדים הוציאו מהתיבה וזרקום בחצר. דע לך, זהירותך בשמירת הגניזה הצילה כת"י נדיר ויחיד זה מאבדון".

(קונטרס קדוש ישראל)

"וכן אמרו (עירובין צה, א) אין זורקין כתבי הקודש ואפילו הלכות ואגדות" (מסילת ישרים פרק יט)

אברך מבני ברק המקפיד מאוד על שמירת הגניזה סיפר: בדרכי לכולל יום אחד הנני נתקל בדפים עם ד"ת פזורים. כדרכי אספתי את כל הדפים בדרך כבוד והבאתים לשקית הגניזה שבבית.

כעבור ימים אחדים קיבלתי טלפון בהול בשעת לילה מאוחרת: "האם מצאת כתבי יד במקום פלוני?" נשמע קולו של יהודי מודאג מהצד השני של הטלפון.

מדוע החמירה כל כך התורה בעוון לשון הרע

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

בוודאי יקעס עליו אביו מאד, ויענישוהו על כך בחומרה, ומי גרם לכל זה? המספר. וכן הוא הענין בדבור לשון הרע, שהרי הקב"ה אוהב את ישראל שהם בניו, ואף שידוע מעשיהם, אעפ"כ מתנהג עמהם בחסד ורחמים מרוב אהבתו אליהם, אבל אם יבוא אליו המקטרג [שהתעורר מחמת שסיפרו לשון הרע] ויאמר עד כמה גרועים מעשיהם של בניך, יהיה חייב להענישם, אבל יתגבר בו הקפדה ושנאה למי שעורר את המקטרג, מדוע גרם בסיפורו זה שצריך לכעוס על בניו, בהתבוננו שאין כוונתו כלל לתועלת אלא לקנטר ולבוזת חברו, ולכך לא ירצה להצילו מצרותיו.

כותב ה'חפץ חיים' בהקדמה, כי נראה פשוט שהטעם שהחמירה התורה כל כך בעוון לשון הרע הוא, משום שמעורר בזה הרבה את המקטרג הגדול על כלל ישראל, ועל ידי זה הורג כמה אנשים בכמה מקומות, וכמו שכתב הזהר הקדוש בפרשת פקודי.

בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים על כך מה שכתב ה'חפץ חיים' בספר שמירת הלשון ("א שער הזכירה פ"ב), שאדם המדבר לשון הרע ומעורר קטרוגים על ישראל, הקב"ה מקפיד עליו ואינו רוצה להצילו מצרותיו. והמשיל זאת לאדם שמרוב אהבתו לבנו מחפה עליו אף שמתנהג שלא כשורה, אמנם אם יבואו אנשים ויספרו לו על קלקולי בנו והתנהגותו הלא ראויה כלפי אנשים,